

Ælle bælle mig fortælle skibet går til Åbenrå køber for en skilling skrå deler den i dele syv en, to, tre, fire, fem, seks, syv ræven er en hønsetyv fra hans næse til hans mund vejer firsindstyve pund Ole vip, Ole vap Ole snustobak (remse)

I de første 7 år grundlægges børns forudsætninger til at kommunikere ved hjælp af sprog. Vores opgave i børnehaven er at hjælpe børnene til at sætte ord på deres indre verden så rigt og nuanceret som muligt, så omverdenen kan forstå og tage imod de oplevelser børnene har.

Sprog er, foruden det talte sprog, også kropssprog, mimik, tegnsprog, musik og skriftsprog.

Hvordan udvikles og understøttes sproget i børnehaven?

Sproget udvikler og understøtter vi på en meget bevidst måde, under hele sanglegssituationen: Der bruges hver dag masser af rim og remser, sange som beskriver naturen, årstiden, traditionelle højtider, venskab og begreber som varme/kulde, stor/lille, lys/mørk, solskin/regnvejr. I den daglige sangleg opnår børnene fortrolighed med deres egne stemmer, øver sig i at lytte og får mulighed for at udvikle et nuanceret sprog.

Der gøres stor brug af rollesanglege, hvor børnene på skift agerer i de forskellige roller, eksempelvis udtrykker prinsessen sig i et helt andet sprog end dragen, både kropsligt og verbalt. Ofte lader vi de store børn, de der kender sanglegen, være i en rolle så de yngre børn kan efterligne både kropssprog, mimik og det talte eller sungne sprog. Det enkelte barns sprog kan udvikles under sanglegen, ved at vi bevidst laver mange rim/remser med for eksempel s-lyde, hvis der, for et barn, er et problem med udtalen af netop s-lyde.

Vi viser under sanglegen at der findes andre sprog i verden. Vi bruger adskillige sanglege hvor vi tæller på andre sprog og bruger små rim og remser som ikke er danske. Ved fødselsdagsfejringen bruger vi alle de fødselsdagssange vi kender, også sange på andre sprog.

Fingerlege

Fingerlegene har en overordentlig stor betydning i forbindelse med børns sproglige udvikling. Børnene prøver sproget ved at de (0 - 7 årige) bevæger sig til det, og moderne hjerneforskere mener at fingrenes bevægelighed virker direkte på talecentret i hjernen og på samarbejdet mellem højre og venstre hjernehalvdel.

BILLEDE! (Ole Knudsen "Ti små fingre", Hernov 1980)

Det kan vi som pædagoger ikke afgøre om er rigtigt, men vi har alle rigtigt gode erfaringer med at fingerbevægelser (og bevægelser i det hele taget) virker mirakuløst ind på de små børns sprog, også hos børn der har et andet modersmål end dansk.

Især børnenes billeddannende sprog (indre forestillingsevne) udvikles under eventyrfortællingen, der foregår hver dag efter frokost. For de små børn er remseeventyr med bordspil, for eksempel "De tre bukke bruse", helt uvurderligt. De lærer det rytmiske i sproget og kan se figurerne agere. Samme eventyr fortælles oftest flere dage i træk, og børnene glæder sig over rytmen og genkendelsen.

De større børn nyder også godt af remseeventyr med bordspil, men hos dem er der muligheder i at bruge og udvikle deres tiltagende evne til at danne indre forestillinger. Her anvendes de gamle folkeeventyr som fortælles af pædagogerne i uforkortet udgave i det gamle (oprindelige) sprog. For eksempel Askepot, Frøprinsen, Rødhætte og Rumleskaft. Sprogligt fortæller især eventyret om Rumleskaft noget meget vigtigt: Den lille mands væsen gennemskues ved at møllerdatteren kender (og udtaler) hans navn. Ting og begreber her i verdenen gennemskues nu engang ved at vi mennesker giver dem et sprogligt udtryk.

Foruden de bevidste tiltag omkring sprog forsøger vi voksne i børnehaven at være gode rollemodeller, ved et bevidst sprogbrug og kropsholdning. Vi forsøger at understøtte børnene i at bruge deres sprog til at udtrykke behov og ønsker. Når et barn ønsker at vi synger en bestemt sang, gør vi det, så barnet erfarer at det nytter at udtrykke sine ønsker. Vi hjælper ved at guide verbalt for eksempel: når du lyder sådan, så er det måske fordi du....? Vi forsøger at tale tydeligt, i en venlig og rolig tone, og at lytte. Når der blandt børnene er et for højt støjniveau hjælper det ofte at hviske eller tale meget lavt, så lytter børnene.

Som voksne tager vi det talte ord alvorligt, og korrigerer når der tales med et sprogbrug og i en tone der ikke er acceptabel. Vi er opmærksomme på at skabe sproglige succesoplevelser for de stille børn, ved at de medvirker ved eventyrfortællingen, og at de får ro og plads til at udtrykke sig og at vi gør os umage for at forstå dem og have respekt for det de siger selvom de har vanskeligt ved at udtrykke sig sprogligt.

Det skrevne sprog skal børnehavebørn kun lige have snuset til. De skal vide at ord kan skrives og læses. Vi skriver deres navne med smuk skrift på deres

malede papirer, og opslag med informationer til forældrene skrives på smukt malet papir.

For børn med udtale- eller andre sprogvanskeligheder gør vi en ekstra indsats omkring rim, remser og fingerlege. Vi stiller dem tæt på den voksne under sanglegen eller lige foran en voksen således at efterligningen bliver lettere for barnet. Forældrene kontaktes med hensyn til hvordan de kan støtte barnet hjemme, med sanglege og samtaler med øget opmærksomhed på nuanceret sprogbrug. Endelig kontaktes kommunens tale-/hørepedagog.